Valtiovarainministeriö NEUVOSTORAPORTTI VM2019-00624

EUS Aaltonen Elisa(VM) 11.11.2019

Asia
Ecofin-neuvosto 8.11.2019, Bryssel: Yhteenvetoraportti

Kokous
Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 08.11.2019

Neuvosto hyväksyi neuvoston suosituksen Eurooppa-neuvostolle nimittää Isabel Schnabel EKP:n johtokunnan jäseneksi.

Alkoholiveron rakennedirektiivin muutosehdotuksesta ei vieläkään päästy yhteisymmärrykseen Tšekin ja Bulgarian vastustuksen takia. Avoimena kysymyksenä on vielä kotitislauksen verovapaus. Puheenjohtajan kompromissiehdotus valmisteverotuksen järjestelmädirektiivin uudelleenlaadinnasta hyväksyttiin keskusteluitta ja asiasta saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys. Puheenjohtajan kompromissiehdotukset maksupalveluntarjoajia koskevista vaatimuksista alv-petosten torjumiseksi hyväksyttiin ja asiasta saavutettiin yleisnäkemys. Myös pienyritysten erityisjärjestelmää koskeva puheenjohtajan kompromissi hyväksyttiin ja asiasta saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys.

Neuvostossa keskusteltiin digitaalisen talouden verotuksen suhteen tehtävän kehittämistyön nykytilasta ja työn jatkamisesta EU-tasolla. Lisäksi puheenjohtaja ja komissio raportoivat neuvostolle valtiovarainministereiden kokouksista, jotka järjestettin lokakuussa IMF:n ja Maailmanpankin vuosikokousten yhteydessä. Lisäksi neuvosto hyväksyi päätelmät EU:n tilastoista ja professori Nils Thygesen esitteli Euroopan finanssipoliittisen komitean vuotuisen raportin.

Neuvosto hyväksyi 2019 vuoden ilmastorahoituspäätelmät. Muissa asioissa puheenjohtaja informoi suunnitelmasta hyväksyä neuvoston ja komission yhteinen lausuma stablecoins-virtuaalivaluutoista joulukuun neuvostossa. Lausumaluonnos oli kaikkien hyväksyttävissä, mutta EKP:n ja neuvoston oikeuspalvelun esittämien huolien johdosta ilmaisua ”stablecoins” päätettiin käyttää lainausmerkeissä.

Neuvosto kävi myös makrotaloudellisen vuoropuhelun työmarkkinaosapuolten kanssa sekä keskustelun kestävästä rahoituksesta Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) maiden kanssa. Lisäksi Suomi järjesti ensimmäisen taloudesta ja koulutuksesta vastaavien ministereiden neuvoston kokouksen, jossa käytiin valtiovarain- ja opetusministereiden yhteinen periaatekeskustelu koulutuksen roolista kestävän kasvun mahdollistajana.

Euroryhmän laajennetussa kokoonpanossa keskusteltiin EVM-sopimuspaketista. Valmistelut teknisellä tasolla ovat edistyneet. EVM-sopimuspaketin valmistelut jatkuvat tavoitteena sopu euroryhmässä joulukuussa, jotta kokonaisratkaisu voidaan hyväksyä joulukuun huippukokouksessa.

Euroryhmässä keskusteltiin myös yhteisen varautumisjärjestelyn mahdollisesta aikaistetusta käyttöönotosta ja siihen liittyen mahdollisista muutoksista valtiosopimukseen vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä. Suomi katsoi olevansa valmis harkitsemaan varautumisjärjestelyn aikaistamista ja mahdollisia muutoksia valtiosopimukseen (IGA) vasta ensi vuonna riskiarvion yhteydessä. Tekninen valmistelu ennen sitä on mahdollista, mutta tässä kokouksessa Suomi ei sitoudu kumpaan.

Neuvoston suositus Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenen nimittämiseksi

Neuvosto hyväksyi suosituksen Isabel Schnabelin nimittämisestä Euroopan keskuspankin johtokunnan jäseneksi edellisen päivän Euroryhmän valinnan mukaisesti. Eurooppa-neuvoston tekee nimitystä koskevan lopullisen päätöksen kuultuaan ensin Euroopan keskuspakkia ja Euroopan parlamenttia.

Valmisteverot

a) Alkoholiveron rakennedirektiivin muutosehdotus

Alkoholiveron rakennedirektiivin muutosehdotus oli agendalla poliittista yhteisymmärrystä varten. Asia on ollut esillä neuvostossa jo kahdesti, maalis- ja toukokuussa.

Toukokuun Ecofin-keskustelun jälkeen avoimena kysymyksenä oli enää vain kotitislauksen verovapaus (art. 22(8)). Yhteisymmärrystä ei ole siitä, tulisiko verovapautta ylipäänsä olla mahdollista myöntää ja jos tulisi, niin kuinka suurelle määrälle alkoholia enimmillään. Toukokuun Ecofinin ja jäsenvaltioiden kanssa käytyjen keskustelun perusteella puheenjohtajan kompromississa oli valittu litramääräksi 50 litraa.

Romania hyväksyi puheenjohtajan kompromissin, mutta kompromissi ei ollut kuitenkaan Tšekin ja Bulgarian hyväksyttävissä. Tšekki totesi, että se ei hyväksy kotitislauksen verovapautta. Bulgaria totesi, että määrä 50 litraa on hyväksyttävissä, ja on valmis hyväksymään alennetun verokannan. Asiasta pyritään ratkaisuun joulukuun Ecofin-neuvostossa.

b) Valmisteveron järjestelmädirektiivi (uudelleenlaadinta)

c) Asetus hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla annetun asetuksen muuttamisesta sähköisen rekisterin sisällön osalta

Valmisteveron järjestelmädirektiivi sekä asetus hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla annetun asetuksen muuttamisesta sähköisen rekisterin sisällön osalta olivat agendalla poliittista yhteisymmärrystä varten. Asiat olivat olleet esillä neuvostossa jo kahdesti Romanian puheenjohtajuuskaudella maalis- ja toukokuussa. Puheenjohtajan kompromissiehdotus hyväksyttiin keskusteluitta ja asioista saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys.

Arvonlisäveroon liittyvien maksutietojen toimittaminen ja vaihtaminen

Direktiivi- ja asetusehdotukset maksutietojen vaihtoon liittyen olivat agendalla yleisnäkemystä varten. Ehdotuksessa asetetaan maksupalveluntarjoajille vaatimuksia alv-petosten torjumiseksi ja

veroviranomaisten sekä maksupalveluntarjoajien välisen yhteistyön tehostamiseksi. Kaikki jäsenvaltiot hyväksyivät puheenjohtajan kompromissiehdotuksen ja asiasta saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys.

Pienyrittäjien erityisjärjestelmää koskeva arvonlisäverodirektiivin muutosehdotus

Neuvostossa oli käsiteltävänä pienyrittäjien erityisjärjestelmää koskeva arvonlisäverodirektiivin muutosehdotus poliittisen yhteisymmärryksen saavuttamista varten. Ehdotus sisältää direktiiviehdotuksen koskien pienyritysten arvonlisäverotuksessa sovellettavaa erityisjärjestelmää mukaan lukien ehdotuksen asetuksen muuttamisesta koskien hallinnollista yhteistyötä ja tietojenvaihtoa pienyritysten erityisjärjestelmän valvomiseksi. Muutosehdotuksella muun muassa yhtenäistetään jäsenvaltiokohtaiset verovapauden enimmäisraja-arvot sekä laajennetaan pienyrityksiä koskeva verovapaus koskemaan myös kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautumattomia yrityksiä. Tavoitteena on parantaa kilpailuneutraalisuutta sekä alentaa pienyritysten hallinnollista taakkaa. Puheenjohtaja totesi kaikkien jäsenvaltioiden hyväksyvän kompromissin siten, että raja-arvoja koskevaa 288a-artiklaa muutettiin. Koska ehdotus on muuttunut merkittävästi neuvostokäsittelyn aikana, Euroopan parlamenttia konsultoidaan pikaisesti uudelleen.

Muut asiat
Käsittelyssä olevat rahoituspalvelulainsäädännön ehdotukset

Puheenjohtajamaa esitteli neuvostolle rahoituspalveluhankkeiden lainsäädäntöneuvottelujen tilanteen. Komission varapuheenjohtaja Dombrovskis kommentoi, että on tapahtunut hyvää edistystä. Erityisesti kestävän rahoituksen taksonomian trilogeissa komissio toivoo Suomelta vahvaa sitoutumista, jotta sopu saadaan vielä vuoden loppuun mennessä. Joukkorahoitustrilogit on mahdollista viimeistellä nopeasti. Myös keskusvastapuolten kriisinratkaisukehikossa on tapahtunut hyvää edistystä – neuvoston kanta on lähellä ja trilogit voisi aloittaa nopeastikin.

Digiverotus

Neuvostossa käytiin tilannekatsaus digiverotuksesta jäsenvaltioiden näkemysten kartoittamiseksi nykytilasta ja työn jatkamisesta. Komissio totesi, että työn keskiössä tulee olla suuret digitaalisen liiketoiminnan harjoittajat ja keskeistä on estää se, että suuret kansainväliset yritykset voivat siirtää voittojaan verojen minimoimiseksi. Komissio oli luottavainen sen suhteen, että OECD:ssä löytyy yhteinen ratkaisu vuoden 2020 aikana. Komissio otti myös esiin tarpeensa saada jäsenmailta yksityiskohtaisia tietoja vaikutusarviotyön tarkentamiseksi ja syventämiseksi. Suurin osa jäsenmaista tuki analyysityön ja keskustelujen jatkamista, erityisesti korostettiin tarvetta jatkaa vaikutusarviotyötä sekä EU-oikeudellisten kysymysten arviointia. Puheenjohtaja totesi loppuyhteenvedossaan, että työtä voidaan jatkaa tältä pohjalta.

G20, IMF:n ja maailmanpankin vuosikokousten seuranta

Neuvoston puheenjohtaja kertoi yhdessä komissaari Moscovicin kanssa neuvostolle G20 valtiovarainministereiden ja keskuspankkiirien kokouksesta Washingtonissa 17-18. lokakuuta IMF:n ja Maailmanpankin vuosikokousten yhteydessä. Kokouksen aiheita olivat muun muassa maailmantalous, kansainväliset verotusasiat, virtuaalivaluutat ja Afrikka. Neuvoston puheenjohtaja kertoi myös valtiovarainministereiden kansainvälisen ilmastokoalition kokouksesta, jossa hyväksyttiin koalition toimintasuunnitelma. Lisäksi kerrottiin, että seuraava koalition kokous on Madridissa COP25 – konferenssissa joulukuussa. Moscovici korosti raportissaan kauppasuhteiden vaikutusta maailmantalouteen. Komissio kertoi myös keskustelusta IMF:n resursseista ja digiverosta, keskustelusta stablecoineista sekä näiden makrotaloudellisista vaikutuksista ja haasteista maksujärjestelmille.

Päätelmät EU:n tilastoista

Neuvosto hyväksyy tilastopäätelmät kerran vuodessa. Tilastopäätelmissä käydään läpi edellisen vuoden kehitystä ja prioriteetteja ja annetaan suuntaviivoja tulevan vuoden toiminnalle. Komissio totesi, että korkeatasoinen eurooppalainen tilasto on keskeinen osa politiikkasuunnittelua ja -seurantaa, jonka vuoksi tilastopäätelmät valmistellaan vuosittain.

Euroopan finanssipoliittisen komitean vuotuinen raportti 2019

Euroopan finanssipoliittisen komitean (EFB) puheenjohtaja professori Nils Thygesen esitteli EFB:n vuotuisen raportin. Thygesen totesi esityksessään, että taloudellinen kasvu on ollut suhteellisen vakaata, mutta hidastuvaa. Monet korkean velkatason maat eivät ole käyttäneet hyvää taloustilannetta puskureiden kerryttämiseen. Vakaus- ja kasvuohjelman toimeenpanon suhteen oli useissa maissa havaittavissa merkittäviä poikkeamia, mutta tämä ei johtanut seuraamuksiin. Kansalliset finanssipoliittiset instituutiot toimivat hyödyllisesti joissakin maissa lisäten läpinäkyvyyttä ja tilivelvollisuutta. Eri maiden instituutiot ovat kuitenkin heterogeenisiä, jonka vuoksi instituutioiden toiminta hyötyisi yleisesti ottaen minimistandardien asettamisesta. Raportti suosittaa myös EU:n talouspoliittisen viitekehyksen uudistamista. Talous- ja rahoituskomitean (EFC) puheenjohtaja Hans Viljbrief totesi raportin saaneen EFC:ssä hyvän vastaanoton. Myös komissio yhtyi moniin raportin johtopäätöksiin.

Päätelmät ilmastorahoituksesta (COP25)

Neuvostossa oli hyväksyttävänä päätelmät ilmastorahoituksesta, joista muodostuu EU:n neuvottelumandaatti joulukuussa Espanjassa pidettävään YK:n ilmastokokoukseen. Espanja totesi, että COP25 pidetään Madridissa eikä Santiagossa ja järjestelyt kokouksen järjestämiseksi ovat käynnissä. Unkari, Puola ja Bulgaria totesivat, että eivät kyseenalaista EU:n kunnianhimoista mandaattia, mutta mainintaa energiaturvallisuudesta pidettiin tärkeänä. Puheenjohtaja ehdotti päätelmien 8. kappaleeseen lisäykseksi mainintaa ”including energy security”. Mainitun muutoksen jälkeen päätelmät hyväksyttiin.

Muut asiat
Neuvoston ja komission yhteinen lausuma stablecoins- virtuaalivaluutoista

Puheenjohtaja informoi suunnitelmasta hyväksyä neuvoston ja komission yhteinen lausuma stablecoins-virtuaalivaluutoista joulukuun neuvostossa. Rahoituspalvelukomiteassa laadittu lausumaluonnos oli jaettu tiedoksi puheenjohtajan informaatioasiakirjan liitteenä. Puheenjohtaja korosti, että on tärkeää lähettää selkeä viesti muun muassa valuuttoja valmisteleville tahoille, viitaten Facebookin Libraan.

Komissio kommentoi asiaa todeten teknologisten innovaatioiden tärkeyden, mutta samalla tarpeen kiinnittää huomiota riskeihin. Virtuaalivaluuttojen sääntely tulee olemaan osa komission uutta Fintech-strategiaa ja myös poliittinen prioriteetti komission uudelle puheenjohtajalle. Ehdotettu lausuma tukee tätä työtä. EKP totesi voivansa tukea lausumaa, mutta näki asiakirjassa käytetyn terminologian ongelmallisena, sillä vaarana on, että termi ”stablecoins” sekoitetaan hintavakauteen. Myös neuvoston oikeuspalvelu kiinnitti huomiota terminologiaan ja korosti, että EU-lainsäädännössä EKP:n mandaattiin kuuluu hintavakaus, ja sen vuoksi termin ”stablecoins” tuominen EU-kieleen olisi ongelmallista.

Näiden kommenttien jälkeen PJ ehdotti, että lausumaluonnoksen sanamuoto voitaisiin hyväksyä sellaisena kuten se on valmisteltu, mutta sana stablecoins laitettaisiin lainausmerkkeihin. Muutoksen

jälkeen puheenjohtajan ehdotus oli kaikkien hyväksyttävissä. Lausuma viimeistellään tämän mukaisesti ja se hyväksytään joulukuun neuvostossa.

Ecofin-aamiainen

Ecofin-aamiaisella kuultiin raportti euroryhmän edellisen päivän kokouksesta. Lisäksi aamiaisella toivotettiin tervetulleeksi EKP:n uusi pääjohtaja Christine Lagarde.

Euroryhmä 7.11.

1. Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä – investoinnit ja innovaatiot

Euroryhmässä käytiin temaattisen keskustelu investoinneista ja innovaatioista. Euroryhmän vuonna 2017 sopimissa yhteisissä investointien edistämisperiaatteissa korostetaan tutkimukseen ja kehitykseen tehtävien investointien tärkeyttä. Euroryhmän lokakuun keskustelussa T&K-investoinnit tunnistettiin prioriteetiksi vallitsevassa taloustilanteessa.

Komission mukaan Eurooppa ei investoi tarpeeksi tutkimukseen ja innovaatioihin verrattuna sen tärkeimpiin kilpailijoihin sekä esitti, että tutkimuksen ja innovaatioiden edistäminen edellyttää laaja-alaisia ja hyvin koordinoituja politiikka-toimia. Kokouksessa myös innovaatiopolitiikan asiantuntija Alberto Bravo-Biosca (Innovation Growth Lab, Nesta) esitteli näkemyksiään politiikkatoimien suunnittelun tärkeydestä, jotta julkisten investointien pienelläkin osuudella kokonaisinvestoinneista voidaan aikaansaada suuri merkitys.

Keskustelussa esitetyt näkemykset saivat laajasti tukea ja keskustelu oli ajankohtainen liittyen myös tarpeellisiin politiikkatoimiin, joilla vastataan ennustettuun talouden laskusuhdanteeseen.

2. Muut asiat

a) Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenen nimitysprosessi

Euroryhmä valitsi Bonnin yliopiston professori Isabel Schnabel nimettäväksi EKP:n johtokunnan jäseneksi Sabine Lautenschlägerin (DE) seuraajaksi. Euroryhmän valinnan perusteella seuraavan päivän Ecofin-neuvosto tekee suosituksen hyväksyttäväksi Eurooppa-neuvostossa.

b) Komission syksyn talousennusteen esittely

Komission julkaisi syksyn talousennusteensa 7.11.. Komissio esitteli ennusteensa pääkohdat.

c) Portugalin hallituksen prioriteetit

Tavanomaiseen tapaan Portugali informoi euroryhmää Portugalin uuden haalituksen prioriteeteista.

Euroryhmä laajennetussa kokoonpanossa:

1. EVM-sopimuspaketti

Kesäkuussa eurohuippukokouksessa vahvistettiin euroryhmässä saavutettu yhteisymmärrys EVM-sopimukseen tehtävistä muutoksista. Samalla sovittiin, että työtä teknisistä yksityiskohdista jatketaan syksyllä. EVM-sopimuksen uudistamisen on kokonaisratkaisu, jonka lopullinen hyväksyminen

edellyttää yhteisymmärrystä kaikista yksityiskohdista. Huippukokouksen on tarkoitus hyväksyä kokonaisratkaisu joulukuussa.

Valmistelu teknisellä tasolla on edistynyt. Edelleen avoinna olevat kysymykset liittyvät erityisesti euromaiden joukkovelkakirjojen yhteistoimintalausekkeiden lopulliseen muotoon sekä yhteisen varautumisjärjestelyn tiedonjakoon ja mahdollisiin ylimääräisiin suojamekanismeihin. Ministeri Lintilä painotti kansallisten parlamenttien perustuslaillisten tietojensaantioikeuksien toteutumista.

Kokouksessa keskusteltiin myös yhteisen varautumisjärjestelyn mahdollisesta aikaistetusta käyttöönotosta ja siihen liittyen mahdollisista muutoksista valtiosopimukseen vakausmaksujen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä. Suomi katsoi olevansa valmis harkitsemaan varautumisjärjestelyn aikaistamista ja mahdollisia muutoksia valtiosopimukseen (IGA) vasta ensi vuonna riskiarvion yhteydessä. Tekninen valmistelu ennen sitä on mahdollista, mutta tässä kokouksessa Suomi ei sitoudu kumpaankaan.

EVM-sopimuspaketin valmistelut jatkuvat työryhmissä tavoitteena sopu euroryhmässä joulukuussa, jotta kokonaisratkaisu voidaan hyväksyä joulukuun huippukokouksessa.

2. Korkean tason työryhmän väliraportti yhteisestä eurooppalaisesta talletussuojasta (EDIS)

Korkean tason työryhmän puheenjohtaja raportoi suullisesti euroryhmälle työryhmän ja sen kolmen alatyöryhmän työskentelystä syksyn aikana. Kesän jälkeen työ on tapahtunut etenkin alatyöryhmissä, jotka ovat käsitelleet 1) kriisinratkaisua ja rajat ylittävää integraatiota, 2) valtionvelkakirjojen vakavaraisuuskohtelua ja rahoitusvakautta sekä 3) yhteistä talletussuojaa. Asiat ovat laajoja ja mielipide-erot ovet edelleen isoja jokaisessa alatyöryhmässä, mutta poliittinen tahtotila yhteisymmärryksen löytämiseksi on vahvistunut. Alatyöryhmien työ jatkuu ja loppuraportti annetaan joulukuun euroryhmässä. Tavoitteena on yhteisymmärrys niistä askelista, joiden kautta kohti valmista pankkiunionia voidaan vähitellen liikkua.

Saksan valtiovarainministeri Scholz esitteli myös juuri julkaistuja Saksan ehdotuksia pankkiunin viimeistelemiseksi. Euroryhmässä ehdotuksia pidettiin tervetulleena kontribuutiona jatkokeskusteluihin.

3. Tilannekatsaus euroalueen talousarviovälineen valmisteluun

Euroryhmä sai tilannekatsauksen euroalueen talousarviovälineen (BICC) valmistelusta. Euroryhmäntyöryhmä keskusteli 28.10. kansallisen rahoitusosuuden puolittamisen ehdoista ja mahdollisesta rahoituksen täydentämisestä valtiosopimuksen avulla. Rahoitusosuuden puolittaminen voidaan tehdä vakavan taloudellisen taantuman kohdatessa jäsenvaltiota, siten kuin tällainen taantuma on vakaus- ja kasvusopimuksen yhteydessä määritelty ja se on euroryhmän vahvistama. Talousarviovälineen täydentävää rahoitusta varten mahdollisesti laadittavaa valtiosopimusta, sen tarvetta, muotoa ja kokoa, työstetään euroryhmätyöryhmässä. Neuvoston puheenjohtajana ministeri Lintilä informoi, että asetuksen käsittely on alkanut neuvoston työryhmässä Suomen ehdotuksen pohjalta yhdessä euroalueen ulkopuolisille jäsenmaille tarkoitetun lähentymis- ja uudistusvälineen ja teknisen tuen välineen kanssa.

Suomen edustajat

Valtiovarainministeri Mika Lintilä, Pysyvä edustaja Marja Rislakki (EUE), AVS Tuomas Saarenheimo (VM), Suomen valtuuskunta

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi
